

Uchwała nr 132
strony pracowników i strony pracodawców
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 25 października 2024 r.

w sprawie: podjęcia prac nad nowelizacją ustawy w zakresie emerytur pomostowych

§ 1.

Na podstawie art. 30 a w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

Uchwała wynika z prac Grupy roboczej ds. emerytur pomostowych działającej w ramach Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych RDS jak również z prac Grupy Roboczej działającej w ramach MRPiPS w sprawie niewygasającego charakteru emerytur pomostowych oraz przeglądu grup zaliczonych i pretendujących do wykazu prac o szczególnym charakterze. Strona społeczna Rady Dialogu Społecznego rekomenduje następujące zalecenia:

a) Pracownicy Lotniskowych Służb Ratowniczo-Gaśniczych (LSRG).

Z uwagi na fakt, że wniosek tej grupy pracowniczej dotyczył uchylecia w stosunku do niej wygasającego charakteru emerytur pomostowych, należy stwierdzić, że został on zrealizowany. Prace wykonywane przez tę grupę pracowniczą są zaliczone bowiem do katalogu prac o szczególnym charakterze (pkt 20 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych).

b) Operatorzy kontroli bezpieczeństwa na lotniskach

Wniosek o włączenie do wykazu prac o szczególnym charakterze ww. prac, po przedstawieniu dodatkowych szczegółowych wyjaśnień dotyczących charakteru tego rodzaju prac przez stronę związkową, zyskał wstępną akceptację przedstawicieli CIOP oraz Departamentu Ubezpieczeń Społecznych (dalej „DUS”).

c) Automatycy PKP

Wniosek uzyskał wstępną aprobatę, pod warunkiem, że będą to prace wykonywane w celu usunięcia awarii, w których występuje konieczność wykonywania prac związanych z awaryjnym prowadzeniem ruchu pociągów, spełniających kryteria definicji z art. 3 ust. 3 ustawy

o emeryturach pomostowych (w szczególności związanych z zagrożeniem dotyczącym bezpieczeństwa publicznego).

d) Inspektorzy Transportu Drogowego

Wniosek uzyskał wstępną aprobatę. Strona związkowa ma określić prace wykonywane przez ITD (wykonywane tylko w terenie), które w całości wypełnią kryteria pracy o szczególnym charakterze z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Przy okazji Inspektorzy Transportu Drogowego starają się o uzyskanie statusu służb mundurowych i przedstawiciel wnioskodawców powiedział, że nie koliduje to z przyznaniem tej grupie prawa do emerytury pomostowej.

e) Dróżnicy przejazdowi

Wniosek uzyskał wstępną aprobatę. Strona związkowa została zobowiązana do przedstawienia tylko takich prac wykonywanych przez dróżników przejazdowych, które ewidentnie wymagają szczególnej odpowiedzialności i szczególnej sprawności psychofizycznej, związanych z zagrożeniem dotyczącym bezpieczeństwa publicznego.

f) Operatorzy numerów alarmowych.

Związek Zawodowy Operatorów Numerów Alarmowych przedstawił szczegółową prezentację dotyczącą charakterystyki pracy Operatorów Numerów Alarmowych. Zwrócono uwagę na możliwą złą organizację pracy, gdyż operatorzy numerów alarmowych wykonują pracę po 12 godzin w ciągu doby. Przedstawicielka CIOP zapowiedziała, że zostanie wydana opinia, dotyczącą Operatorów Numerów Alarmowych.

g) Prace w spalarniach odpadów (w zakładach termicznego przekształcania odpadów komunalnych w energię elektryczną) wykonywane przez operatorów nastawni spalarni.

Prace te nie wymagają rozszerzenia katalogu prac o szczególnym charakterze, gdyż płatnik składek może je kwalifikować (potwierdza to stanowisko CIOP), jako prace, o których mowa w pkt 16 zał. nr. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. „prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą”.

h) Prace wykonywane w przemyśle gumowym, wykonywane na stanowiskach „walcownik”, „stożkowy”, „kalandrowy”, itp.

Przeprowadzona dyskusja doprowadziła do wstępnej konkluzji, że prace te mogą być kwalifikowane jako prace w szczególnych warunkach, o których mowa w pkt 11 zał. nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj.: „prace bezpośrednio przy obsłudze ciągów walcowniczych: przygotowanie, dozоровanie pracy walców lub samotoków, ingerencja przy

wypadaniu i zaklinowaniu materiałów”. W punkcie tym nie ma bowiem ograniczenia, z którego wynikałoby, że ustawodawca miał na myśli jedynie te prace, które są wykonywane w hutnictwie.

i) **Kuratorzy Sądowi**

Długa dyskusja w tej kwestii doprowadziła do konkluzji, że prace wykonywane przez kuratorów nie spełniają kryteriów definicyjnych pracy o szczególnym charakterze z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych (negatywne stanowisko CIOP). Sformułowano rekomendację (z uwagi na względy systemowe, aby rozwiązania tej kwestii poszukiwać w pragmatyce zawodowej kuratorów - poprzez wprowadzenie do ustawy o kuratorach sądowych wcześniejszych emerytur (jak dotychczas – negatywne stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości).

Mając na względzie powyższe, Strona Pracowników i Strona Pracodawców Rady Dialogu Społecznego zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac w celu przygotowania, w uzgodnieniu ze stroną społeczną:

- a) projektu nowelizacji ustawy w zakresie emerytur pomostowych dla grup zawodowych w sposób określony w niniejszym Stanowisku,
- b) w przypadku konieczności uzupełnienia dokumentacji odnoszącej się do konkretnego rodzaju prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w niniejszym Stanowisku – przedstawienia odpowiednich wytycznych w szczególności przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB i Instytut Medycyny Pracy.

Strona społeczna zobowiązuje się do systematycznego monitorowania sytuacji w zakładach pracy w zakresie stanowisk pracy i grup zawodowych objętych przepisami ustawy o emeryturach pomostowych i przedstawiania ewentualnych wniosków w ramach dialogu społecznego.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.